EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 8.11.2023
COM(2023) 681 final

2023/0386 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta EU:n ja Albanian vakautus- ja assosiaationeuvoston päätökseen sen työjärjestyksen muuttamisesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Albanian viranomaiset ovat ilmaisseet kiinnostuksensa perustaa kaksi neuvoa-antavaa sekakomiteaa Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja Euroopan unionin alueiden komitean kanssa.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja Euroopan unionin alueiden komitea kannattavat institutionaalisten puitteiden luomista Albanian kanssa käytävälle poliittiselle vuoropuhelulle niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

Neuvoa-antavien sekakomiteoiden tavoitteena olisi luoda vuoropuhelua ja yhteistyötä osapuolten työmarkkinaosapuolten ja muiden kansalaisyhteiskunnan edustajien sekä alue- ja paikallisviranomaisten välillä.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Kun otetaan huomioon Albanian kanssa äskettäin aloitetut liittymisneuvottelut, vakautus- ja assosiaatiosopimuksen puitteissa käytävän poliittisen vuoropuhelun tehostaminen on hyödyllistä Albanian etenemiselle tiellä kohti integroitumista Eurooppaan, erityisesti koska tällä tavoin voidaan vahvistaa alue- ja paikallistason sidosryhmien sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan suhteita.

• Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Vahvempi EU maailmannäyttämöllä:

Euroopan komissio ajaa monenvälisyyteen ja sääntöihin perustuvaa maailmanjärjestystä ja ottaa EU:lle aktiivisempaa roolia ja vahvistaa sen ääntä maailmannäyttämöllä. Eurooppalaiseen johtajuuteen kuuluu myös tiivis yhteistyö naapurimaiden kanssa, kokonaisvaltaisen Afrikka-strategian luominen ja Länsi-Balkanin maiden eurooppalaisen tulevaisuuden vahvistaminen. Komissio pyrkii löytämään koordinoidun lähestymistavan ulkosuhdetoimiin – kehitysavusta yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan – jotta EU:lla olisi vahvempi ja yhtenäisempi ääni maailmassa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Albanian ja kaikkien jäsenvaltioiden lisäksi myös EU on Albanian kanssa tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen osapuoli. Vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekeminen hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta neuvoston ja komission päätöksellä 2009/332/EY. Lissabonin sopimuksen jälkeiset oikeusperustat, joiden mukaisesti vahvistetaan unionin kanta EU:n ja Albanian vakautus- ja assosiaationeuvoston päätökseen muiden erityiskomiteoiden perustamisesta (vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 116 artikla, 117 artiklan 2 kohta ja 120 artiklan 4 kohta), ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohta ja Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä 26 päivänä helmikuuta 2009 tehdyn neuvoston ja komission päätöksen 2 artikla. Tämän vuoksi tarvitaan neuvoston päätös.

Tässä yhteydessä otetaan huomioon:

– Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja erityisesti sen 217 artikla ja 218 artiklan 9 kohta,

– Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan, jäljempänä ’Albania’, välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä 26 päivänä helmikuuta 2009 tehdyn neuvoston ja komission päätöksen 2 artikla.

• **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Mitä tulee ehdotuksen eurooppalaiseen ulottuvuuteen, Euroopan komissio antoi äskettäin tiedonannon (COM(2023) 40 final), jossa keskitytään työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun vahvistamiseen Euroopan unionissa. Siinä korostetaan, että elin- ja työolojen parantaminen kuuluu EU:n keskeisiin tavoitteisiin ja että työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työehtosopimusneuvottelut ovat tärkeitä työkaluja tämän tavoitteen saavuttamisessa. Ne lisäävät tuottavuutta ja edistävät sosiaalista oikeudenmukaisuutta, työympäristön laatua ja työpaikkademokratiaa. Ehdotettujen neuvoa-antavien sekakomiteoiden on tarkoitus muodostaa Euroopan unionin ja Albanian työmarkkinaosapuolten ja muiden kansalaisyhteiskunnan järjestöjen sekä alue- ja paikallisviranomaisten välisiä vuoropuhelu- ja yhteistyöfoorumeja, joilla voidaan vaikuttaa suuresti kyseisten tahojen suhteiden kehitykseen sekä Euroopan yhdentymiseen.

Neuvoa-antavien sekakomiteoiden perustamisen tarkoituksena on, että EU:n puitteissa tämän vuoropuhelun ja yhteistyön avulla valmistaudutaan tulevaan työhön Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa ja Euroopan unionin alueiden komiteassa sekä Albanian jäsenyyteen Euroopan unionissa, helpotetaan tietojenvaihtoa yhteistä etua koskevissa ajankohtaisissa kysymyksissä, erityisesti EU:n talous-, sosiaali- ja aluepolitiikan sekä liittymisprosessin tämänhetkisestä tilanteesta, kannustetaan tietojenvaihtoon toissijaisuusperiaatteen käytännön toteuttamisessa kaikilla alue- ja paikallistason elämänalueilla sekä keskustellaan kaikista muista jommankumman osapuolen ehdottamista kysymyksistä, jotka saattavat tulla esiin osana vakautus- ja assosiaatiosopimuksen täytäntöönpanoa ja liittymistä edeltävää strategiaa.

Neuvoa-antavien sekakomiteoiden lisäarvo perustuu myös siihen, että myös vakautus- ja assosiaationeuvosto voi kuulla ehdotettuja neuvoa-antavia sekakomiteoita ennen kuin se tekee sille kuuluvista asioista päätöksiä. Komiteoiden kuuleminen on kuitenkin vakautus- ja assosiaationeuvoston harkinnassa.

• **Suhteellisuusperiaate**

Suhteellisuusperiaatteesta määrätään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa. Sen tarkoituksena on asettaa Euroopan unionin toimielinten toteuttamat toimenpiteet tiettyihin rajoihin.

Neuvoa-antavien sekakomiteoiden päätehtävänä on seurata Albanian etenemistä kohti EU:n jäsenyyttä ja antaa suosituksia Albanian hallitukselle ja EU:n toimielimille. Neuvoa-antavien sekakomiteoiden tehtävänä on myös tarjota Albanian kansalaisyhteiskunnan organisaatioille tilaisuus tutustua EU:n kuulemisprosessiin ja antaa EU:n edustajille mahdollisuus tutustua Albanian yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja maassa tehtyjen uudistusten taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Neuvoa-antavat sekakomiteat keskustelevat monista erilaisista aiheista, esimerkiksi (mutta ei yksinomaan) Albanian ja EU:n välisestä yhteistyöstä eri aloilla, mukaan lukien muuttoliike, energia, pienet ja keskisuuret yritykset ja ammatillinen koulutus.

Kun otetaan huomioon Albanian kanssa äskettäin aloitetut liittymisneuvottelut, vakautus- ja assosiaatiosopimuksen puitteissa käytävän poliittisen vuoropuhelun tehostaminen on hyödyllistä Albanian etenemiselle tiellä kohti integroitumista Eurooppaan, erityisesti koska tällä tavoin voidaan vahvistaa alue- ja paikallistason sidosryhmien sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan suhteita.

Neuvoa-antavat sekakomiteat täydentävät kansalaisyhteiskunnan näkemyksillä EU:n ja Albanian väliseen vakautus- ja assosiaatiosopimukseen liittyvää EU:n institutionaalista kehystä, ja maalla on riittävästi liikkumavaraa panna suositukset täytäntöön kansallisella tasolla. Nämä yhteiset instituutionaaliset puitteet antavat kummankin osapuolen kansalaisyhteiskunnan organisaatioille mahdollisuuden seurata maan liittymisneuvotteluja. Ne ovat myös foorumi, jolla keskustellaan yhteistä etua koskevista kysymyksistä ja tiedotetaan suurelle yleisölle liittymiskauden haasteista.

- **Toimintatavan valinta**

Vakautus- ja assosiaatiosopimus tarjoaa mahdollisuuden perustaa yhteisiä elimiä helpottamaan EU:n ja assosioituneen maan välistä yhteistyötä. Neuvoa-antavien sekakomiteoiden perustaminen alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kanssa on vakautus- ja assosiaatiosopimusten puitteissa vakiintunut käytäntö, josta on Länsi-Balkanin alueella jo useita myönteisiä esimerkkejä.

Albanian ja kaikkien jäsenvaltioiden lisäksi myös EU on Albanian kanssa tehdyn vakautus- ja assosiaatiosopimuksen osapuoli. Vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekeminen hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta neuvoston ja komission päätöksellä 2009/332/EY. Lissabonin sopimuksen jälkeinen oikeusperusta, jonka mukaisesti vahvistetaan unionin kanta EU:n ja Albanian vakautus- ja assosiaationeuvoston päätökseen muiden erityiskomiteoiden perustamisesta (vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 116 artikla, 117 artiklan 2 kohta ja 120 artiklan 4 kohta), on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 9 kohta. Tämän vuoksi tarvitaan neuvoston päätös.

Päätös ei edellytä sen täytäntöönpanoa helpottavia tukitoimia, sillä sen ainoassa artiklassa ja liitteessä esitetään vakautus- ja assosiaationeuvostossa otettava unionin kanta sen työjärjestyksen muutoksiin neuvoa-antavien sekakomiteoiden perustamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

  Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

  Ei sovelleta

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

  Ei sovelleta

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta seuraavista syistä:

Vakautus- ja assosiaatiosopimus tarjoaa mahdollisuuden perustaa yhteisiä elimiä helpottamaan EU:n ja assosioituneen maan välistä yhteistyötä. Neuvoa-antavien

sekakomiteoiden perustaminen alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kanssa on vakautus- ja assosiaatiosopimusten puitteissa vakiintunut käytäntö, josta on Länsi-Balkanin alueella jo useita myönteisiä esimerkkejä.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta seuraavista syistä:

Muutokset koskevat vakautus- ja assosiaationeuvoston työjärjestystä, ja ne tehostavat yhteistyötä neuvottelevan maan kanssa aiheuttamatta lisäkustannuksia.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotettujen neuvoa-antavien sekakomiteoiden perustamisella ei ole rahoitusvaikutuksia EU:n talousarvioon, koska albanialaiset osallistujat vastaavat omista kuluistaan ja EU:n toimielinten kulut katetaan EU:n talousarviosta.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Liitteenä on ehdotus neuvoston päätökseksi vakautus- ja assosiaationeuvostossa otettavasta Euroopan unionin kannasta, kuten kyseisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä 26 päivänä helmikuuta 2009 tehdyn neuvoston ja komission päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa säädetään.

2023/0386 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta EU:n ja Albanian vakautus- ja assosiaationeuvoston päätökseen sen työjärjestyksen muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 217 artiklan ja 218 artiklan 9 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan, jäljempänä ’Albania’ välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä 26 päivänä helmikuuta 2009 tehdyn neuvoston ja komission päätöksen ja erityisesti sen 2 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan unionin ja Albanian välillä 19 päivänä heinäkuuta 2022 aloitetut liittymisneuvottelut,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 116 artiklalla perustetaan vakautus- ja assosiaationeuvosto.

(2) Kyseisen sopimuksen 117 artiklan 2 kohdassa määrätään, että vakautus- ja assosiaationeuvosto vahvistaa oman työjärjestyksensä.

(3) Kyseisen sopimuksen 120 artiklan 4 kohdassa määrätään, että vakautus- ja assosiaationeuvosto voi perustaa muita erityiskomiteoita tai -elimiä avustamaan sitä sen tehtävien hoitamisessa. Kyseisen sopimuksen 124 artiklan 4 kohdassa määrätään myös, että vakautus- ja assosiaationeuvosto määrittelee työjärjestyksessään tällaisten komiteoiden tai elinten kokoonpanon, tehtävät ja toimintatavat,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 116 artiklalla perustetussa vakautus- ja assosiaationeuvostossa otettava unionin kanta, joka koskee neuvoa-antavan sekakomitean perustamista Euroopan talous- ja sosiaalikomitean kanssa, neuvoa-antavan sekakomitean perustamista Euroopan unionin alueiden komitean kanssa sekä kyseisen vakautus- ja assosiaationeuvoston työjärjestyksen muuttamista sopimuksen 120 artiklan 4 kohdan mukaisesti, perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan vakautus- ja assosiaationeuvoston päätösluonnokseen. Mainittuun päätösluonnokseen voidaan hyväksyä vähäisiä muutoksia ilman neuvoston uutta päätöstä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja